

Taula

- 7 El poble que som, la vida que ens camina
13 Hi ha un negre en una cantonada
15 La vida que defujo és la pau del vespre a les cases calentes
17 S'oculten sota l'heura d'un passadís secret
19 *Mors principium est*
21 El temps passat pel corró ejecta imatges sense ordre
23 La inacció és la revolució
25 Pel carrer fa tentines, es dol
27 Un dia veuràs que no hi ha escapatòria
29 El setè de cavalleria sempre venç
31 És noble acceptar la derrota
33 Sona el bronzidor
35 Insulto l'imbècil que vaig ser
37 Nota com el cercle d'aigua s'arronsa
39 Habitaries un erm escombrat pel vent de l'entropia
41 Claus travessats a la gola de fa temps
43 L'herba del pla és tota gastada, però a muntanya n'hi ha a
betzef
45 Quan la gent moria al poble
47 La llar que vam ser, la que duem tatuada al rostre
49 Sucumbim a la moda de viure a contrapèl
51 Millor que moris abans no et facis vell
53 La lluïssor fa passar per joies les foteses
55 Veure que ens hem dallat els peus
57 Viure és començar-ho tot un miler de vegades
59 Allò que sents al pit és el pòsit del fluid destil·lat amb
constància

- 61 Com si encara fos vigent la força del lloc natural de les coses
- 63 Ens morim una mica a cada espai furtat
- 65 Així ha estat sempre aquest indret

El poble que som, la vida que ens camina

No deu ser gens casual que aquesta *Suite borgenca* comenci amb un home en moviment, caminant pels carrers de les Borges. Tampoc ho deu ser que, de tant en tant, s'aturi a llegir. Això deu ser la mena de qüestions que ens haurien d'importar, ara que hem passat pel pedreguer que ens fa d'entrada i som a l'univers d'aquest llibre en forma de camí. D'un llibre que desactiva qualsevol intent de vanitat, i que interpel·la la pròpia creació poètica des de la mesura humana, des de la voluntat de ser conscient del valor que té l'escriptura en si mateixa, desafiant conductes i *modus operandi*, desacreditant l'egolatria del creador que viu a una talaia des d'on mira el món, orgullós del propi envaniment. Aquesta *suite* de poemes en prosa, tot d'una, viu el procés de veure com l'autor desactiva la superficialitat d'allò que embolcalla —massa sovint— la creació literària.

Sigueu cauts, lectors d'odissees que cerqueu la veritat, perquè cal anar amb compte amb la poètica d'Eduard Batlle: la certesa és la raó que ens explota a les mans, mentre no parem de moure'ns. Perquè aquest llibre, tal com ens anuncia d'entrada, té forma de camí i és ple de mots i d'una manera de viure on cal fer passes, també tentines. Aquest llibre és una explosió de poesia atroç, d'aquella poesia que fa mal —un dolor que punxa i no s'oblida— i que ajuda a dignificar la professió estantissa de la paraula que es dirigeix, inexorablement, a l'afrau de la nostra existència. Mot a mot, *Suite borgenca* és l'esdevenidor lligat a un vers que té forma d'autoafirmació. Perquè som petjades i també som pedres, som l'ombra que es mou de la mateixa manera que es mou la nostra carcanada.

Un cop enfangats al llot, que ningú s'excusi: aquests versos en forma de cascada necessiten de la voluntat de lectors que no vulguin romandre en la immobilitat de la seva suficiència. No deu ser pas casual, i no ho és, que sigui una citació d'*Els cans resaven* de Miquel Bauçà l'encarregada de fer-nos de pòrtic. Des de la primera bufetada que sabem que Bauçà hi és, com l'alenada que dona vida a un esquelet dansaire. I sabem, també, que l'escriptor mallorquí sura per cadascuna de les paraules escrites, fent real aquella "maror pregona" que ressonava, eterna, als *Cants jubilosos*: "La tragèdia s'insinuarà als llavis dels homes", mentre aquesta devoció també sura al llarg de tot el llibre, i ens impregna. Així és com, poema a poema, prenem consciència de la veritat de la tragèdia que és l'anar fent passes, com una addicció de la qual no sabem —ni podem— fugir, malgrat que en sabem la fi: no hi ha xarxa per aturar la caiguda.

L'avís, però, és una invitació a passar i a llegir. Obriu les venes d'aquesta mesura humana i entreu al poble ("Quan s'acosta el vespre i tothom recull, i les finestres semblen fars que conviden a recer, les pors assetgen les portalades"). Passegeu per uns carrers que són llibre i certitud, que són mite i dejú, que són part de l'última raó. Feu camí sense aturador, còmplices abeuradors del sexe, paisatgistes que ens rentem de "pecats inútils" i jugueu "dins el pou amb fang". Tot és veritat. "Hi som, com hi ha algú que camina amb un llibre o hi ha un negre en una cantonada." Tan cert com hi ha món, tan dolorós com l'ofici del lirisme que Eduard Batlle es dedica a escorxar, tall a tall, convertint la pura creació —*poiesis*— en un procés d'il·luminació i de dignificació de la virtut del torsimany.

Un cop oberta la veritat, aquesta és un interrogant continu sobre els aspectes fonamentals de l'esdevenidor. *Suite borgenca* conté poemes com maons d'una llar que anem fent a la manera ergòdica, raons on la vanitat és la més crua de les derrotes i on l'únic guany

és la resistència. Potser per això cal recórrer les terres “no solcades” per saber allò que som: bruts, terrenals, obvis, terriblement humans (“Algú abaixa sorollosament i estrepitosa la persiana d’un establiment”). Què és, la poesia, si no somnis de vides que no tindrem? Què deu ser l’autèntica creació, si no aquest verb fet repte, si no aquesta vanitat que cal anihilar? “Són vanes les forces i talents que ens suposem”, mentre la veu ens convida a no aturar-nos (“tota redempció és falsa. Pacifisme de derrota”).

Capbussats en el viatge i sense possibilitat de fer marrada, ja no podem escapolir-nos de l’alt voltatge líric que ens demana perseverança per reeixir en l’escomesa de la creació. És això, justament: la redempció que emana de la pròpia poesia, en l’essència de ser poeta, de ser-ho de veritat, de fer-se mal quan es vol ser precís al màxim, de ser un tu i un jo, de ser una veritat que ens alligona a fi de bé. Potser llavors arribarem a comprendre que no hi ha res que ens pugui fer transcendir, perquè som “les restes del naufragi”. Un trajecte que acaba amb la impossibilitat de no poder fer passes. “Viatges en el cercle dinàmic. *Mors principium est*”, i com de crua n’és, la consciència de saber-ho. “La inacció és la revolució”, on la voluptuositat de Homer Simpson és la constatació d’allò que ens ha tocat viure. Poemes essencials que ens demanen defugir de la inacció (“Plançó. Et volen útil, pràctic i eficient”).

En tot cas, aquell “cercle dinàmic” ens porta al no-lloc. *Suite bor-genca* és la persecució d’un lloc a través d’una iconografia farcida de fang, ferum, brunzidor, plaquetes de la Falange, aigua estantissa, el setè de cavalleria, llots verdosos, pols, actors de tercera, la moda de viure a contrapèl i cossos. Connexions amb la realitat que són la part epidèmica d’un exercici de sinceritat extrema, poetitzada en la mesura més justa (“És noble acceptar la derrota”). Un llibre que és un penediment per no haver estat el mèdiu capaç de llegir la

veritat quan tocava (“Ho reconec: encara em cou al moll de l’os no haver-te besat.”). Una *suite*, una cambra, una llar, un carrer, un poble que és el lloc “on s’establiren les línies mestres del que som”. També, però, un plany cru del present que ha esdevingut *mantra*.

Vida que punxa, en un llibre que és pur moviment i que és, també, una crítica a la desraó animalitzada (“només aconseguim mutar en besties allò que ens fa humans”), a la recerca del guany en el gest imprudent. No deu ser gens casual, doncs, que *Suite borgenca* vagi a totes i faci mal. Talla, sagna, ens delimita, tan real i commovedora com les certes que sabem que ens rodegen, encara que no les vulguem entendre. L’oportunitat de recomençar. Què és, si no, fer poesia? Què ha de ser, si no això, fer bona poesia?

ESTEVE PLANTADA
Granollers, gener de 2016

Hi ha un negre en una cantonada

Un home camina pels carrers de les Borges amb un llibre agafat sota el braç. S'atura, de tant en tant, i en llegeix poemes, sota el sol abrusador que fa bullir les pedres. Hi ha un negre en una cantonada que espera alguna cosa, o potser res. Una gorra li cobreix el crani. Dormita. La senalla buida als peus. Un univers allunya i uneix alhora els dos homes en la solitud absoluta d'un migdia de juliol. Per sort, el sol ho crema tot i troba complement en el llum d'un pati que algú ha oblidat encès. Llum sobre llum. Foc sobre foc. A l'enderroc de l'antiga caserna de la Guàrdia Civil un remolí de pols seca enfila garlandes de bosses blanques. Gats atònits observen un pardal que panteixa. Agonia de bec groc obert. Si algú sabés quin és l'ordre adient de les coses podria fer més lleuger l'aspre tràmit de pesar en els llocs, el deure d'ocupar porcions d'espai. Però hem sigut llençats per a no saber mai res, ni copsar cap ordre, i tan sols ens queda una inèrcia de moviment inicial que ens fa passejar en la ciutat adusta cercant engrunes. Hi som, com hi ha algú que camina amb un llibre o hi ha un negre en una cantonada.

La vida que defujo és la pau del vespre a les cases calentes

Quan s'acosta el vespre i tothom recull i les finestres semblen fars que conviden a recer, les pors assetgen les portalades. I se sent el rumor de la miríada de vides domèstiques que procuren fer soroll, i engeguen artefactes, i si de cas, feinegen perquè així la quera no se'ls entafori dins de casa, o al cau de l'orella. I s'han disposat amb aquest fi arguments subtils trenats en llargues hores, i en fan una malla amb què atrapar les pors, que prenen formes discretes. S'hi lliuren amb tot per expulsar els animalons que els corquen l'ànima. La vida que envejo és la pau del vespre a les cases calentes. La vida que defujo és la pau del vespre a les cases calentes.

S'oculten sota l'heura d'un passadís secret

Cossos empesos com rocs que rodolen pel tarter. Braços nuosos. El glatir de les llengües. Mai no es feren prou mans per cercar els intersticis que es reserven. Els dits manyacs hi furguen. I tot els ve gran i inabastable, però encès. Són llimacs rostant la poma. La bola del joc del milió els travessa les entranyes. Els dits dels peus els urpegen frenètics. Hi ha un clar entre el fullam i un raig assenyala les gorges. Els advertiries: només és això. I ho és tot. Però tant fa, perquè cadascú té dret d'acostar-se com li plau al desencant. S'oculten sota l'heura d'un passadís secret.